

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

25 березня 2025 р.

ПРОГРАМА

**додаткового вступного випробування
для здобуття ступеня Доктор філософії
на основі ступеня освіти Магістр НРК 7**

Галузь знань	D «Бізнес, адміністрування та право»
Спеціальність	D3 «Менеджмент»
Освітньо-наукова програма	«Менеджмент»

Програма вступного випробування (у формі співбесіди) для вступу на навчання за освітньо науковим рівнем вищої освіти <u>доктор філософії</u> зі спеціальності D3 «Менеджмент» галузі знань галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право» за освітньо-науковою програмою «Менеджмент»	Програма
ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ	Система управління якістю 9001:2015

РОЗРОБЛЕНО:

професор кафедри менеджменту,
бізнесу і адміністрування,

д-р. екон. наук, професор

Гіржева О.М.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Програма вступного випробування (у формі співбесіди) орієнтована на вступників в аспірантуру за освітньо-науковою програмою «Менеджмент» з підготовки докторів філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти зі спеціальності D3 «Менеджмент» галузі знань галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право».

Для успішного засвоєння освітньо-наукової програми «Менеджмент» підготовки доктора філософії вступники до аспірантури повинні мати ступінь магістра (або освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста) та продемонструвати високий рівень володіння загальними та спеціальними компетентностями, майстерно володіти навичками та методами досліджень у галузі менеджменту. Обов'язковою умовою є вільне володіння державною мовою.

Організація та проведення вступних випробувань відбувається у порядку визначеному у Положенні про приймальну комісію ЗВО «ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ».

Мета вступного випробування (у формі співбесіди) – відбір на конкурсній основі до навчання в аспірантурі осіб, які продемонстрували найвищий рівень загальних та спеціальних компетентностей в предметній області спеціальності D3 «Менеджмент», а саме парадигм, законів, закономірностей, принципів, історичних передумов розвитку менеджменту; концепцій системного, ситуаційного, адаптивного, антисипативного, антикризового, інноваційного, проєктного менеджменту тощо; функцій, методів, технологій та управлінських рішень у менеджменті.

Програма вступного випробування (у формі співбесіди) – це перелік основних питань, які складають його зміст.

Під час додаткової співбесіди вступникам ставиться від 3 до 5 питань зі списку запропонованих орієнтовних запитань. Оцінка «склав» ставиться за умови надання відповіді на понад 50 % від поставлених запитань. Оцінка «не склав» ставиться за умови повної відсутності теоретичних знань з навчальних дисциплін:

- Макроекономіка.
- Менеджмент.
- Економіка підприємства.
- Стратегічне управління.
- Менеджмент персоналу.
- Фінансовий менеджмент.
- Управління змінами.
- Антикризовий менеджмент.

Вступник, який отримав оцінку «не склав», до подальших вступних випробувань не допускається.

На основі цієї програми складається перелік питань співбесіди.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ АБІТУРІЄНТІВ

Оцінювання вступного випробування у формі співбесіди для осіб, які вступають до аспірантури з іншої галузі знань (спеціальності), ніж та, яка зазначена в їх дипломі магістра (спеціаліста), відбувається за двобальною шкалою: «склав» або «не склав»

Оцінка «склав» виставляється у наступних випадках:

- повна, вірна та ґрунтовна відповідь на запитання, теоретично правильний і логічно обґрунтований виклад матеріалу, при якому вступник повно і глибоко використав відомі йому фактичні знання, виявив здібність аналізувати економічні явища та процеси, робити висновки і узагальнення з чітким їх формуванням;

- правильна і обґрунтована відповідь, з якої видно, що абітурієнт розуміє теоретичний матеріал, його повноту, глибину, системність, але допускає при цьому деякі несуттєві неточності;

- правильна, проте не обґрунтована відповідь, з якої видно, що абітурієнт розуміє теоретичний матеріал, його повноту, глибину, системність, але допускає суттєві неточності;

- неповна відповідь на запитання або така, що не містить аналізу фактичного матеріалу, необхідних узагальнень і висновків, і свідчить про те, що знання абітурієнта мають дещо розрізнений, фрагментарний характер.

Оцінка «не склав» виставляється за неправильну відповідь, яка не відповідає змісту програмного матеріалу і свідчить про нерозуміння вступником його основних положень.

У тому випадку, коли за додаткове вступне випробування вступник отримав оцінку «не склав», він не допускається до наступних вступних іспитів зі спеціальності та іноземної мови і позбавляється права брати участь у конкурсному відборі.

ОРІЄНТОВАНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО СПІВБЕСІДИ ДЛЯ ВСТУПУ ДО АСПІРАНТУРИ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ D3 «МЕНЕДЖМЕНТ»

1. Умови зародження менеджменту та його перших інститутів.
2. Виникнення наукового менеджменту
3. Сутність адміністративної або класичної школи управління.
4. Поняття та сутність сучасної організації. Внутрішньо-організаційні процеси, суб'єкт і об'єкт внутрішньо-організаційного менеджменту.
5. Характеристика основних функцій управління: планування, організація, мотивація, контроль, їх сутність, зміст і взаємозв'язок.
6. Основні типи організаційних структур управління: лінійнофункціональні, дивізіональні, матричні.
7. Методи й прийоми стратегічного аналізу.
8. У чому полягає сутність організації виробництва та які його загальні принципи?
9. Охарактеризуйте форми організації виробництва.
10. Охарактеризуйте етапи створення і освоєння нової продукції.
11. Що таке організаційна підготовка виробництва, який її зміст і з яких етапів вона складається?
12. Розкрийте сутність виробничого процесу та його складових.
13. Охарактеризуйте основні форми технічного розвитку підприємства.

14. Дайте визначення виробничому процесу та його складових
15. Охарактеризуйте виробничу структуру підприємства та його структурні підрозділи.
16. Що являє собою організація праці та які її основні напрямки.
17. Що таке кооперування праці? Як воно пов'язане з поділом праці?
18. Розкрийте особливості організації праці керівника.
19. Перелічіть та охарактеризуйте елементи затрат робочого часу та його втрати.
20. Назвіть та охарактеризуйте основне призначення інструментального господарства, ремонтного господарства та енергетичного господарства підприємства.
21. Дайте визначення матеріально-технічного забезпечення підприємства, які завдання покладаються на підрозділ?
22. Яким чином здійснюється організація транспортного господарства на підприємстві та які системи маршрутних перевезень вам відомі?
23. У яких аспектах розглядається та як формується конкурентоспроможність продукції?
24. Собівартість продукції підприємства, її формування. Планування собівартості продукції.
25. Оцінка ефективності капітальних вкладень підприємства.
26. Персонал підприємства, його склад і структура. Показники руху робочої сили на підприємстві.
27. Планування діяльності підприємства.
28. Прибуток підприємства, його формування та використання в умовах ринкових відносин.
29. Організація оплати праці на підприємстві.
30. Сутність підприємства, його цілі та завдання.
31. Ціноутворення на підприємстві.
32. Матеріальні ресурси підприємства та показники їх використання.
33. Економічна сутність і склад основних засобів підприємства.
34. Оцінювання фінансово-економічного становища та ефективності діяльності підприємства.
35. Основні тенденції та оцінка ефективності організаційних нововведень. Інноваційна політика підприємства.
36. Склад і класифікація основних фондів підприємства.
37. Система мотивації праці. Продуктивність праці та методи її вимірювання.
38. Сутність і структура заробітної плати. Основні функції заробітної плати.
39. Амортизація основних фондів. Методи нарахування амортизації.
40. Продуктивність праці та методи її вимірювання.
41. Оцінювання фінансово-економічного становища та ефективності діяльності підприємства.
42. Показники технічного рівня виробництва. Організаційний прогрес.
43. Маржинальні та середні витрати

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Апелло Ю. Менеджмент 3.0. Agile-менеджмент. Лідерство та управління командами. Харків : Фабула, 2019. 432 с.

2. Глазл Ф. Конфлікт менеджмент. Довідник для керівників та консультантів. Київ : АДЕФУкраїна, 2020. 528 с.
3. Дудар Т., Волошин Р., Дудар В. Менеджмент: навчальний посібник Київ: Центр навчальної літератури, 2022. 336 с.
4. Кучеренко Д. Менеджмент : курс лекцій. Київ : Центр навчальної літератури, 2020. 184 с.
5. Менеджмент : конспект лекцій. URL: http://ellib.org.ua/books/management/menl_kneu/index.html
6. Менеджмент : Навчальний посібник – видання 2-е, доповнене, перероблене / Г.Є. Мошек та ін. Київ : Ліра-К, 2020. 548 с.
7. Рульєв В., Гуткевич С. Менеджмент : навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 312 с.
8. Шинкарук Л.В., Мостенська Т.Л., Власенко Т.О. Менеджмент: Навчальний посібник. Київ: Кондор, 2021. 220 с.
9. Шкільняк М.М., Овсянюк-Бердадіна О.Ф., Крисько Ж.Л. Менеджмент : Навчальний посібник. Тернопіль : Крок, 2017. 252 с.
10. Мосій О.Б. Основи менеджменту : курс лекцій. Тернопіль: ТНТУ імені Івана Пулюя, 2022. 151 с.
11. Палеха Ю., Мошек Г., Миколайчук І. Основи менеджменту. Теорія і практика : Навчальний посібник. Київ : Ліра-К, 2018. 528 с.
12. Сагер Л. Управління внутрішніми комунікаціями підприємств. Теорія, методика, практика. Київ : Центр навчальної літератури, 2020. 197 с.
13. Свидрук І., Миронов Ю.Б. Психологія управління та конфліктологія : Підручник. Львів : Видавництво Львівського торговельно- економічного університету, 2017. 320 с.
14. Буднік М., Курилова Н. Управління змінами : підручник. Київ: Кондор, 2017. 226 с.
15. Ходаківський Є., Богоявленська Ю., Грабар Т. Психологія управління: підручник. Київ : Центр навчальної літератури, 2020. 492 с.
16. Балабанова Л.В., Сардак О.В. Управління персоналом: підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 468 с.
17. Гарматюк О.О., Управління персоналом : Конспект лекцій для студентів денної і заочної форм навчання економічних спеціальностей. Тернопіль : ТНТУ, 2022. 115 с.
18. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: Навчальний посібник. За ред.. С. Панчишина і П. Островерха. Четверте видання. Київ : Знання, 2019. 723 с.
19. Андреева, Г. І. Економічний аналіз : навч.-метод. посібник. Київ: Знання, 2021. 263 с.
20. Базилевич В.Д. Макроекономіка : опорний конспект лекцій. Київ: Четверта хвиля, 2019. 756 с.
21. Ватаманюк З., Панчишин С. Економічна теорія: макро- і мікроекономіка. Київ : Альтернативи, 2020. 421 с.
22. Федорейко І.К. Дослідження операцій в економіці : підручник. Київ: Знання, 2021. 558 с.
23. Економіка підприємства : структурно-логічний навчальний посібник. За ред. С.Ф. Покропивного. Київ : КНЕУ, 2019. 457 с.

24. Економічна енциклопедія: у трьох томах. Редкол.:...С.В. Мочерний (відп. ред.) та ін. Київ: Видавничий центр “Академія”, 2018. Т.1. 864 с.
25. Томашевський О. Інформаційні технології та моделювання бізнес- процесів : навч. посібник. Київ : ЦУЛ, 2020. 296 с.
26. Кучма М. І. Математичне програмування : приклади і задачі: Навчальний посібник. Львів : «Новий Світ-2000», 2020. 344 с.
27. Лук`яненко, І. Г. Економетрика : підручник. Київ : Знання, 2020. – 494 с.
28. Манків Г. Макроекономіка. Київ : Основи, 2020. 356 с.
29. Демківський А. В. Основи методології наукових досліджень : навч. посібн. / А. В. Демківський, П. І. Безус. К. : Акад. муніцип. упр., 2021. 276 с.
30. Колесников О.В. Основи наукових досліджень: Навчальний посібник.- 2-ге вид., випр. та доп. К.: ЦУЛ, 2021. 144 с.
31. Краус Н. М. Методологія та організація наукових досліджень : навч.-метод. посібн. / Н. М. Краус ; Полтав. нац. техн. ун-т ім. Ю. Кондратюка, каф. екон.теорії та регіон. економіки. Полтава : Оріяна, 2020. 180 с.

Інформаційні ресурси

1. Електронний каталог Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського - www.nbuv.gov.ua
2. Електронний каталог Харківської державної наукової бібліотеки імені В.Г. Короленка - <http://korolenko.kharkov.com>
3. Executives Журнал для управлінців. Проект CEO Club Ukraine. URL: <https://executives.com.ua/>
4. Management.com.ua - портал, присвячений ключовим аспектам сучасного менеджменту та професійного розвитку управлінців. URL: [http://www. management, com. ua](http://www.management.com.ua).
5. Інтернет-портал для управлінців: веб-сайт: URL: [http://www. managment. com. ua/](http://www.managment.com.ua/)